

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Odluke Vijeća 2003/17/EZ u pogledu jednakovrijednosti pregleda na terenu koji se provode u Brazilu nad sjemenskim usjevima krmnog bilja i sjemenskim usjevima žitarica i u pogledu jednakovrijednosti sjemena krmnog bilja i sjemena žitarica proizvedenog u Brazilu te u pogledu jednakovrijednosti pregleda na terenu koji se provode u Moldovi nad sjemenskim usjevima žitarica, sjemenskim usjevima povrća i sjemenskim usjevima uljarica i predivog bilja i u pogledu jednakovrijednosti sjemena žitarica, sjemena povrća i sjemena uljarica i predivog bilja proizvedenog u Moldovi

(COM(2017) 643 final – 2017/0297 (COD))

(2018/C 227/11)

Izvjestitelj: **Emilio FATOVIC**

Zahtjev za savjetovanje:	Europski parlament, 16.11.2017.
Pravni temelj:	članak 43. stavak 2., članak 114. stavak 1. i članak 304. Ugovora o funkcioniranju Europske unije
Odluka Predsjedništva Odbora:	5.12.2018.
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za poljoprivredu, ruralni razvoj i okoliš
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	6.2.2018.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	14.2.2018.
Plenarno zasjedanje br.:	532
Rezultat glasovanja	140/0/8
(za/protiv/suzdržani):	

1. Kontekst i prijedlog Komisije

1.1. Odlukom Vijeća 2003/17/EZ priznaje se jednakovrijednost određenim zemljama izvan EU-a u pogledu pregleda usjeva na terenu i proizvodnje sjemena određenih vrsta ⁽¹⁾.

1.2. Te odredbe, koje se primjenjuju na sjeme koje se pobire i kontrolira u predmetnim zemljama, pružaju ista jamstva u pogledu svojstava sjemena i postupaka za njegovo ispitivanje, za jamčenje identifikacije sjemena te za označivanje i za kontrolu kao i odredbe koje se primjenjuju na sjeme koje se pobire i kontrolira unutar Europske unije.

1.3. Brazil i Moldova nisu među zemljama izvan EU-a na koje se odnosi Odluka 2003/17/EZ te se stoga sjeme koje se u njima pobire ne može uvoziti u EU. Stoga su obje zemlje zatražile od Komisije da se gore navedenom odlukom obuhvati njihova proizvodnja sjemena (Brazil: krmno bilje i žitarice; Moldova: žitarice, uljarice, predivo bilje i povrće) kako bi se utvrdila jednakovrijednost i mogućnost da to sjeme izvoze u Europu.

1.4. Kao odgovor na te zahtjeve Komisija je pregledala brazilsko i moldovsko zakonodavstvo u tom području. Potom je provela reviziju pregleda usjeva na terenu i sustava za certificiranje sjemena za sjeme u Brazilu i Moldovi. Zaključila je da su njihovi zahtjevi i sustavi jednakovrijedni onima u EU-u i da pružaju ista jamstva ⁽²⁾.

1.5. Komisija je stoga u oba slučaja zaključila da je primjereno priznati sjeme iz Brazila i Moldove kao jednakovrijedno istoj vrsti sjemena koje se pobire, proizvodi i kontrolira u EU-u. To se priznavanje može provesti odlukom koju bi donijeli Europski parlament i Vijeće.

⁽¹⁾ U skladu s direktivama 66/401/EEZ, 66/402/EZE, 2002/54/EZ i 2002/57/EZ.

⁽²⁾ To je već u skladu s propisima Međunarodne udruge za ispitivanje sjemena (ISTA).

2. Napomene i preporuke

2.1. EGSO uzima na znanje pozitivan ishod revizije koju je Komisija provela u Brazilu i Moldovi u skladu s odredbama iz Priloga II. Odluke 2003/17/EZ radi priznavanja jednakovrijednosti zakonskih zahtjeva i službenih kontrola za certificiranje sjemena.

2.2. U skladu sa svojim dosadašnjim mišljenjima ⁽³⁾ o toj temi i sa zaključcima savjetovanja između Komisije, dionika i država članica, EGSO se slaže sa zakonodavnom mjerom koja je predmet ovog mišljenja. Povrh toga, Odbor se slaže s činjenicom da priznavanje jednakovrijednosti može donijeti korist proizvođačima sjemena iz EU-a koji posluju u Brazilu i Moldovi, potencijalnim uvoznicima koji uvoze sjeme iz tih zemalja u EU te poljoprivrednicima iz EU-a, koji će odsad imati pristup većem izboru sjemena.

2.3. Odbor izražava zadržku samo u pogledu prijedloga da se Moldovi prizna jednakovrijednost sjemena povrća. To sjeme, uređeno Direktivom 2002/55/EZ, stavlja se na tržište isključivo kao standardna kategorija, za koju se ne zahtijeva službeno certificiranje prije stavljanja na tržište, već samo autocertificiranje proizvođača i moguća naknadna kontrola karakteristika i kvalitete proizvoda tek nakon stavljanja na tržište. Taj se sustav temelji na pretpostavci odgovornosti proizvođača, subjekta čiji je identitet lako utvrditi i koji je lako sljediv jer mu je sjedište na teritoriju EU-a. Sljedivost i kontrola svakako neće biti laki u slučaju proizvodnje izvan EU-a. Odluka EU-a da ne prizna jednakovrijednost sjemenu povrća iz nijedne zemlje izvan EU-a dosad je bila utemeljena na tom objektivnom problemu. Odbor stoga ističe taj problem i nada se ponovnom pomnijem preispitivanju od strane Komisije.

2.4. EGSO uviđa da je, kao što tvrdi Komisija, priznavanje tehnika certificiranja proizvoda koje se razmatra odredba tehničke prirode. Međutim, budući da otvaranje europskog tržišta proizvodima iz trećih zemalja ipak ima određen gospodarski i socijalni učinak, Odbor preporučuje da se provede procjena učinka kako bi se provjerilo da to nema negativan učinak na europske proizvođače, a naročito mikropoduzeća i mala poduzeća.

2.5. EGSO podsjeća Komisiju da je više od 60 % tržišta sjemena u rukama malog broja velikih multinacionalnih poduzeća. Otvaranje trećim zemljama, u kojima proizvodnju kontroliraju ista ta poduzeća, moglo bi dodatno pogoršati uvjete malih proizvođača i konzorcija, što bi imalo znatan utjecaj i na gospodarsku i socijalnu otpornost brojnih lokalnih zajednica koje se bave proizvodnjom. U najozbiljnijim slučajevima, sve bi to moglo potaknuti gubitak stanovništva u ruralnim zajednicama, što bi imalo posljedice i na bioraznolikost usjeva i poljoprivredno-prehrambenu proizvodnju u Europi s obzirom na to da su često mala poduzeća ona koja sprečavaju izumiranje nekih drevnih i tradicionalnih vrsta sjemena ⁽⁴⁾.

2.6. Povrh toga, EGSO ponovo poziva Komisiju da na sveobuhvatan način ocijeni proizvodne postupke u trećim zemljama, imajući na umu da se iza proizvoda koji se prodaju po konkurentnijim cijenama skrivaju slučajevi iskorištavanja na radnom mjestu, pa često i iskorištavanja maloljetnika. Takav se pristup čini nužnim i neizbježnim u trenutku u kojem je EU aktivno uključen u ostvarivanje ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda do 2030. EU je najveći uvoznik i izvoznik poljoprivredno-prehrambenih proizvoda na svijetu te treba iskoristiti svoj položaj u okviru bilateralnih i multilateralnih trgovinskih sporazuma kako bi poticao unapređenje kvalitete života i rada građana u trećim zemljama, među ostalim i u cilju suzbijanja nepoštene konkurencije ⁽⁵⁾.

2.7. Naposljetku, EGSO želi da ova odluka stupi na snagu samo u slučaju potpunog reciprociteta u pogledu jednakovrijednosti i priznavanja istih europskih proizvoda kako bi poduzeća iz tog sektora mogla imati više prilika za rast i razvoj. To bi bilo u skladu s konkretnim zahtjevima koje su dionici iznijeli tijekom faze savjetovanja.

Bruxelles, 14. veljače 2018.

*Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Georges DASSIS*

⁽³⁾ SL C 74, 23.3.2005., str. 55., SL C 351, 15.11.2012., str. 92.

⁽⁴⁾ Ovu tezu potvrđuje i činjenica da su zaprimljena samo tri odgovora na internetsko javno savjetovanje koje je provela Komisija, od kojih dva od pojedinaca, što potvrđuje da su u postupak odlučivanja bili uključeni samo veliki dionici na europskoj razini.

⁽⁵⁾ GU C 173, 31.5.2017., str. 20.